

05.09.2023

Asia/9

§ 189

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja tarveperustaisen rahan lisäämiseksi

HEL 2023-007013 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Petra Malin: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Petra Malinin ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Silvennoinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 40073
mari.silvennoinen(a)hel.fi
Agneta Eklund, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja tarveperustaisen rahan lisääminen, Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevaan valtuutettu Vesa Korkkulan talousarvioaloitteeseen oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja tarveperusteisen rahan lisäämiseksi:

Alueellinen eriytyminen on kasvanut ja syventynyt Helsingissä viime vuosien aikana. Alueellinen eriytyminen on lapsiperheillä muuta aikuisväestöä voimakkaampaa. Oppimistuloksissa koulujen merkitys osamisen kokonaisvaihtelusta on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Koulut ovat tärkeä perheiden muuttoja ohjaava ja kaupunginosien eriy-

tymiseen vaikuttava tekijä. Segregaation ehkäisy on yksi keskeisistä painopisteistä Helsingin strategiassa. Helsingin tavoite on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja. Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimia ehkäisee segregaatiota jakamalla resursseja enemmän niille kouluille, jotka toimivat haastavassa toimintaympäristössä.

Lähikouluperiaatteen mukaan jokaisella oppilaalla on oikeus opiskella omassa lähikoulussaan tuen tarpeesta riippumatta. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta ja riittävää tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin koko perusopetuksen ajan. Tukea on annettava heti, kun tuen tarve ilmenee. Perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuki perustuu yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toimintamalliin. Yhteisopettajuudella, samanaikaisopetuksella, joustavilla opetusjärjestelyillä ja avustajapalveluilla tehostetaan olemassa olevien opetusresurssien käyttöä. Henkilöstön osaamisella ja monipuolisilla pedagogisilla ratkaisuilla on keskeinen osuus tukitoimien toimeenpanossa. Laadukas perusopetus ja oppimisen tuki tasoittavat oppimisen eroja ottamalla huomioon kaikkien oppilaiden tarpeet tuen tasosta riippumatta. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan yleinen tuki on ensisijainen keino vastata oppilaan tuen tarpeeseen.

Lukuvuonna 2022–2023 Helsingin kaupungin ylläpitämissä peruskouluissa opiskeli yhteensä 47 119 oppilasta. Tehostettua tukea sai suomenkielisessä perusopetuksessa 11,6 % oppilaista ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 12,4 % oppilaista. Erityistä tukea saavia oppilaita oli suomenkielisessä perusopetuksessa 14,5 % ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 7,3 %.

Tarveperusteinen rahoitus

Vuoden 2023 talousarviossa on kohdennettu 5,835 miljoonaa euroa tarveperusteista rahaa 34 suomenkieliselle ja kuudelle ruotsinkieliselle perusopetuksen koululle. Tarveperusteinen rahoitus on laskettu uudella laskentaperusteella 1.8.2023 alkaen. Suomenkielisessä perusopetuksessa TP-indeksin laskentamuuttujat ovat:

1. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista
2. Työttömien osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista
3. Pienituloisimpaan viidennekseen kuuluvissa kotitalouksissa asuvien oppilaiden osuus koulussa
4. Vieraskielisiksi rekisteröityjen oppilaiden osuus koulussa.

Ruotsinkielisen perusopetuksen TP-indeksin laskentamuuttajat:

1. Korkeintaan perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus oppilaan kanssa samassa taloudessa asuvista vanhemman roolissa olevista aikuisista
2. Pienituloisimpaan viidennekseen kuuluvissa kotitalouksissa asuvien oppilaiden osuus koulussa
3. Vieraskielisiksi rekisteröityjen oppilaiden osuus koulussa.

Perusopetuksessa tarveperusteisella rahoituksella ehkäistään koulujen eriytymistä, vahvistetaan oppilaiden mahdollisuuksia tasa-arvoiseen koulutukseen ja kavennetaan koulujen välisiä oppimistulosten eroja. Segregaatiota ehkäistään jakamalla resursseja enemmän niille yksiköille, jotka toimivat haastavassa toimintaympäristössä. Uudella laskentamallilla tarveperusteista rahoitusta kohdennetaan entistä tarkemmin ja luotettavammin sitä tarvitseville kouluille, jotta pystytään varmistamaan koulujen riittävä rahoitus eriarvoisuuskehitystä ehkäisevien toimien saavuttamiseen.

Vuoden 2023 lisärahoitus inklusion edistämiseksi

Koulujen laskennallisessa perusrahoituksessa resursoidaan määrärahaa laaja-alaiseen erityisopetukseen. Suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen perusrahoituksen kehystä on kasvatettu lisärahoituksella (1,485 miljoonaa euroa) vuonna 2023 inklusion edistämiseksi. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa rahoituksella (135 000 euroa) vahvistetaan erityisesti pienten lähikoulujen mahdollisuutta järjestää tukitoimia oppilaille. Raha on jaettu kuudelle ruotsinkieliselle peruskoululle ja sillä lisätään koulujen erityisopettajaresurssia syyslukukaudeksi 2023. Suomenkielisen perusopetuksen rahoituksen (1,35 miljoonaa euroa) pääosalla lisättiin määrärahaa yleisopetuksen laaja-alaisen erityisopettajien laskennalliseen rahoitukseen. Tämä rahoitusosuus on kohdistunut kaikille suomenkielisen perusopetuksen kouluille. Rahoituksesta noin 10 % osoitettiin suoraan viidelle koululle lisämäärärahana erityisopettajan palkkaamiseksi. Näissä kouluissa on yksi lähipalvelun erityisluokka vuosiluokkien 1-9 oppilaille. Tällä lisäresurssilla vahvistetaan oppilaan saamaa tukea.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi

Helsingin kaupungille myönnettyä opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta kohdennetaan peruskouluille 6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vuodelle 2024 esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta on myönnetty 5 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 koulutuksellista tasa-

arvoavustusta saa 82 suomenkielistä ja 14 ruotsinkielistä perusopetuksen koulua. Valtion erityisavustus määräytyy seuraavista Tilastokeskuksen tuottamista kriteereistä: 30–54-vuotiaiden vain perusasteen suorittaneiden osuus ikäluokasta, työttömyysaste, vieraskielisen väestön osuus, koulut ja oppilasmäärät sekä opetukseen käytetty resurssi (euroa/oppilas). Kriteerit ovat saman tyyppiset kuin kaupungin tarveperusteisella rahoituksella, joten osa kouluista saa molempia rahoituksia.

Koulutuksellisella tasa-arvoavustuksella on vahvistettu lähikoulujen antamaa opetusta ja tukitoimia kehittämällä inklusiota tukevia uusia toimintamalleja, rakenteita ja käytänteitä. Erityisavustuksella on palkattu opettajia samanaikaisopetukseen, jaettu opetusryhmiä pienemmiksi ryhmiksi sekä palkattu koulunkäynninohjaajia. Valtion erityisavustuksen käyttöä ja tukitoimien vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain rehtoreille suunnatun kyselyn avulla.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kaupunkistrategian mukaan kaupungin perustehtävä on järjestää asukkailleen laadukkaita palveluja. Eriarvoistumista vähentävät laadukas perusopetus, osaava opetushenkilöstö ja oikea-aikainen ja riittävä oppimisen tuki. Mitä aikaisemmin oppilas saa tukea, sitä paremmin vältetään vaikeuksien lisääntyminen, kasautuminen ja monimutkaistuminen. Myös kestävä talouden näkökulmasta on perusteltua resursoida yleiseen eli varhaiseen tukeen. Lautakunta pitää tärkeänä oppimisen tuen ja eriarvoisuuden vähentämiseen kohdistettavaa resursointia. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2024 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta valtuutettu Vesa Korkkulan ja 4 muun allekirjoittaneen 24.5.2023 jätettyyn talousarvioaloitteeseen. Aloitteessa esitetään, että oppimisen ja koulunkäynnin yleisen, tehostetun ja erityisen tuen resurssien ja koulujen tarveperusteisen rahoituksen parantamiseksi varataan ensi vuoden talousarvioon 20 miljoonan euron suuruinen määräraha.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mari Silvennoinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 40073
mari.silvennoinen(a)hel.fi
Agneta Eklund, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 84031

05.09.2023

Asia/9

agneta.lundmark(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja tarveperustaisen rahan lisääminen, Korkkula Vesa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano